

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Sjefredaktør og administrerende direktør

Espen Egil Hansen

Leder

lørdag 16. desember 2017

Velfortjent seiersrus for tilhengerne av en human ruspolitikk

TILHENGERNE AV en mer human narkotikapolitikk har vært i tung seiersrus denne uken, etter at Arbeiderpartiet, Høyre og Venstre på Stortinget ble enige om å flytte håndteringen av brukerne fra Justisdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet.

Ideen er ikke spesielt original. Kriminologiprofessor Nils Christie var en pioner i arbeidet for å endre ruspolitikken, og det er nå snart 25 år siden jusprofessor Johs. Andenæs ville avkriminalisere bruken av narkotika. Tanken var at tunge narkomane ikke bør støtes ytterligere ut av samfunnet ved å settes bak lås og slå, men heller få behandling. Ikke fordi samfunnet ikke ser alvorlig på narkotika, men fordi straff for bruk ikke er et treffsikkert tiltak.

➤ Ingenting tyder på at prosessen videre vil bli hverken kortvarig eller lettvent

PROFESSOR ANDENÆS er ikke lenger blant oss, men det er tankegodset han etterlot seg som nå ser ut til endelig å få sitt politiske gjennombrudd.

«Det ligger en fare i at høylytte stemningsbølger fører til lite gjennomtenkte politiske initiativer og svakt begrunnede reformer i stedet for en langsiktig,

kunnskapsbasert og mer gradvis utvikling.» skrev Thomas Clausen, Jørg Mørland og Helge Waal, alle sentrale stemmer i norsk rusforskning, i en kronikk i Aftenposten i sommer. Det har de rett i, men i dette tilfellet har den høylytte stemningsbølgen vart i 25 år, og ingenting tyder på at prosessen videre vil bli hverken kortvarig eller lettvent.

DET ER ALTSÅ ikke et stortingsvedtak som er fattet denne uken, men en merknad i Stortingets innstilling til statsbudsjett, der det går frem hvor flertallet ligger i denne saken. Det er et signal om at det er ønskelig med en dreining i ruspolitikken. Ikke å legalisere narkotika, men avkriminalisere bruk.

At Ap, Høyre, SV og Venstre finner sammen i denne saken markerer for så vidt en stor endring i ruspolitikken, men Regjeringen trenger ikke hasteinnføre noe som helst, og kan det heller ikke, fordi det antagelig vil kreve endringer i lover og forskrifter, noe som tar tid. Dessuten møtes de tyngste brukerne allerede ofte med omsorg og behandling, ikke bøter og fengsel, så endringene blir kanskje mindre enn en skulle tro. Noen snublesteiner er det likevel.

EN BEKYMRING kan være at behandling virker lite avskrekkende. Både de nevnte forskerne, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er bekymret for at økt aksept kan gi økt bruk. En annen bekymring er hvordan bruk og omsetning skal avdekkes dersom politiet spilles ut over sidelinjen. Dette er likevel bekymringer det bør være mulig å finne løsninger på, slik at de svakeste i samfunnet i fremtiden kan få det de trenger: Behandling, ikke straff.

Politisk redaktør **Trine Eilertsen**

Nyhetsredaktør **Tone Tveøy Strøm-Gundersen**

Kulturredaktør **Sarah Sørheim**

Redaktør **Harald Stanghelle**

Featureredaktør **Lillian Vambheim**

Utviklingsredaktør **Eirik Hammersmark Winsnes**

Hvorfor er vi så negative til muslimer når vi er så positive til innvandrere?

Som man roper i innvandrings-skogen, får man svar

Kommentar
Andreas Slettholm

Kommentator

Hvis noen, for eksempel Statistisk sentralbyrå, hadde bedt meg tenke på en typisk innvandrer, ville jeg sannsynligvis forestilt meg en ikke-vestlig en.

Jeg vet jo at polakker er Norges største innvandrergruppe og at den europeiske arbeidsinnvandringen høy. Men det er ikke den som preger den innvandringspolitiske dagsorden.

Arbeidsdeltagelse, asylspørsmål, negativ sosial kontroll, introduksjonsprogram, radikaliseringsprogram, likestilling og ytringsfrihet: Mange av samtidens mest brennbare innvandringsproblemer er diskutert med utgangspunkt i innvandrere fra land lenger unna.

Så om SSB spurte, ville jeg kanskje tenkt på en syrer, for eksempel, for å være dagsaktuell. Eller en med pakistansk bakgrunn, hvis jeg tenkte litt mer historisk.

Min imaginære typiske innvandrer ville med andre ord være muslim, altså. Og jeg trodde ikke jeg var alene.

Naboskap skiller

Førrige uke ble det blest rundt undersøkelsen Holocaust-senteret har fått gjennomført om holdninger til jøder og muslimer i Norge.

Et av spørsmålene dreier seg om man ville «mislikt å ha en muslim til nabo». Det ville 26 prosent mislikt litt eller sterkt.

➤ Det er ikke åpenbart hva folk egentlig svarer på når man forsøker å kartlegge holdninger

Slike spørsmål regnes ofte som gode, fordi de griper inn i privatsfæren og dermed setter holdninger på spissen. Spørsmål om å få en muslimsk svigersønn eller -datter er i samme kategori.

Derfor stiller også SSB spørsmål om det ville være ubehagelig å være nabo med en innvandrer i sin årlige holdningsundersøkelse. Men byrået spør altså om innvandrere, ikke muslimer.

Denne uken kom resultatene, som viser at bare fire prosent av oss svarer ja.

Skal man tro begge disse undersøkelsene, er det altså mer enn fire ganger større misnøye med en muslimsk nabo enn med en innvandrernabo.

Kulturell berikelse

Det er selvsagt mulig at ikke alle gjør som meg og assosierer innvandrer med muslim. Kanskje har de litauiske vaskehjelpere eller svenske servitører i tankene, eller tar høyde for at spørsmålets ordlyd inkluderer slike.

Men denne teorien overbeviser meg ikke. Statistisk er det jo en god sjanse for at den hypotetiske naboen er muslim. Og det er jo litt rart hvis de 69 prosentene i undersøkelsen som svarer at «innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge», tenker på svensker.

Et gjennomgående funn

Litt kan det handle om metodiske forskjeller. «SSB ville sannsynligvis ikke tatt i HL-senterets undersøkelse med ildtang», sa en forsker da jeg spurte.

For SSB har helt andre ressurser når det gjelder å kontrollere og vekte frafall slik at undersøkelsen blir representativ. Små forskjeller i spørsmålsformulering og svaralternativer kan også ha gitt utslag.

Men metode forklarer ikke alt. Det er ikke første gang folk viser betydelig større motvilje mot muslimer enn mot innvandrere.

For eksempel stilte SSB naboskapsproblemet fire ganger i samme verdiundersøkelse på 90- og 00-tallet. Jevnt over var tre ganger så mange skeptiske til muslimer som innvandrere. Sist, i